Політичні проблеми міжнародних систем та глобального розвитку

УДК 327(438:477):355.02

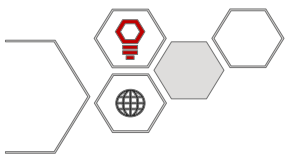
DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.17106982>**Сучасні українсько-польські відносини: протиріччя та союзництво****Кубацький Олександр Володимирович,**

аспірант, Прикарпатський національний університет імені Василя

Стефаника, м. Івано-Франківськ, Україна

<https://orcid.org/0009-0004-4515-6778>**Прийнято: 23.08.2025 | Опубліковано: 30.08.2025**

Анотація: Проаналізовано формування союзницького стратегічного партнерства України та Польщі. Доведено, що ключовим фактором суперечностей українсько-польських відносин є досить складна спільна культурно-історична спадщина. Головною темою протистояння стала Волинська трагедія 1943–1944 років, яка спричинила довготривалі наслідки як для українського, так і польського населення. Мета дослідження – аналіз сучасних українсько-польських відносин, який передбачає наголос на ключових суперечностях та перспективах розвитку партнерства в умовах війни (повномасштабного вторгнення Росії в Україну). Методи. Використання контент-аналізу допомогло дослідити протиріччя та союзництво відносин між Україною та Польщею. Порівняльний аналіз українських і польських відносин дозволив розглянути перспективи та суперечності. Результати дослідження. Політичні сили Польщі намагаються в односторонньому порядку виставляти поляків жертвою агресивної діяльності українських націоналістичних формувань у часи Другої світової війни. Натомість доведено, що всупереч

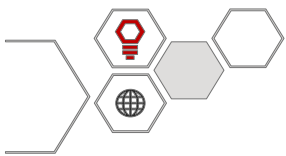

розбіжностям культурно-історичного характеру Польща стала однією з перших країн, яка забезпечує військову та гуманітарну підтримку Україні з початком гібридної війни Росії у 2014 році та повномасштабного її вторгнення у 2022 році. Висновки. Таким чином, попри двосторонні суперечності між Україною й Польщею, обидві сторони стали потужними координаторами безпекових зусиль під час повномасштабного російського вторгнення. Польща є однією з країн, які з перших місяців повномасштабної війни надають допомогу українським біженцям та формують шляхи постачання Україні озброєння, що вже оцінюється у понад 5 млрд євро. Встановлено, що попри відкриту російську агресію між Польщею та Україною було підписано важливу торговельну угоду з метою розширення можливостей для низки польських компаній і працівників.

Ключові слова: Україна, Польща, Українсько-польські відносини, Українсько-польські протиріччя, російсько-українська війна, безпекова політика, військова підтримка України.

Modern Ukrainian-Polish Relations: Contradictions and Alliance

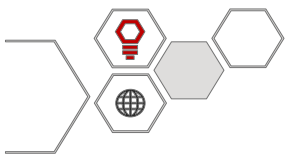
Abstract: The formation of an allied strategic partnership between Ukraine and Poland has been analyzed. It has been demonstrated that the key factor of contradictions in Ukrainian-Polish relations is their complex shared cultural and historical heritage. The Volyn tragedy of 1943–1944 became the central issue of confrontation, having long-lasting consequences for both the Ukrainian and Polish populations. The purpose of the study is to analyze contemporary Ukrainian-Polish relations, with emphasis on key contradictions and prospects for the development of partnership in the context of war (Russia's full-scale invasion of Ukraine). Methods. The use of content analysis made it possible to explore the contradictions and alliance within Ukraine-Poland relations. A comparative analysis of Ukrainian and

Polish relations allowed for the identification of prospects and contradictions. Results. Polish political forces attempt unilaterally to portray Poles as victims of the aggressive activities of Ukrainian nationalist formations during the Second World War. However, it has been proven that, despite cultural and historical differences, Poland became one of the first countries to provide military and humanitarian support to Ukraine since the beginning of Russia's hybrid war in 2014 and its full-scale invasion in 2022. Conclusions. Thus, despite bilateral contradictions between Ukraine and Poland, both sides have become powerful coordinators of security efforts during Russia's full-scale invasion. Poland is one of the countries that, from the first months of the full-scale war, has provided assistance to Ukrainian refugees and organized supply routes for arms to Ukraine, already estimated at over 5 billion euros. It has been established that, despite Russia's open aggression, an important trade agreement was signed between Poland and Ukraine to expand opportunities for a number of Polish companies and workers.

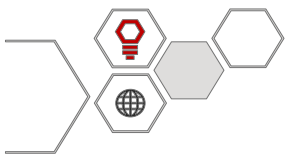
Keywords: Ukraine, Poland, Ukrainian-Polish relations, Ukrainian-Polish contradictions, Russian-Ukrainian war, security policy, military support of Ukraine.

Вступ. Україна та Польща від часу проголошення незалежності України традиційно виступають союзницькими партнерами. Польща, поряд із Канадою, була першою державою, що визнала незалежність України у грудні 1991 року. Відтоді двосторонні відносини не завжди були безконфліктними, проте загалом розвивалися у висхідному напрямі. Підґрунтям стратегічного партнерства стали добросусідські взаємини, що охоплювали широкий спектр сфер – від економічної до культурної та гуманітарної. Важливим чинником у формуванні цих відносин була публічна дипломатія, яка проявлялася у проведенні виставок, фестивалів, спільних днів культури та інших заходів. Водночас Польща послідовно виступала одним із найактивніших лобістів інтеграції України до Європейського Союзу та НАТО.

Значними етапами в українсько-польських відносинах стали гібридна війна 2014 року та повномасштабне вторгнення Росії у 2022 році. У цей період Польща однією з перших держав підтвердила свій союзницький статус, надавши безпекову допомогу Україні та організувавши прийом великої кількості біженців, які рятувалися від російської агресії. Від самого початку війни у 2014 році Польща зайняла чітку позицію щодо засудження окупації Криму, а також частин Донецької й Луганської областей, що стало важливим сигналом міжнародної солідарності з Україною.

Широкомасштабне вторгнення Росії окреслило завдання для сторін у плані кооперації зусиль та ресурсів щодо зупинення російської агресії та збереження територіальної цілісності України. Підтримка України для Польщі означала передусім захист європейських демократичних та ліберальних цінностей об'єднаної Європи та колективного Заходу загалом. До всього Польща залишається для України одним із ключових лобістів її інтересів у міжнародних організаціях та на геополітичній арені – передусім у забезпеченні підтримки процесу інтеграції до європейських та євроатлантичних структур. Позаяк польсько-українські відносини навіть у такий складний історичний час та за умов загроз, що нависли над Європою та стали наймасштабнішими з часів Другої світової війни, не позбавлені суперечностей та протиріч, викликаних передусім складною історичною спадщиною. Відтак ключовим завданням як Києва, так і Варшави є подолання таких суперечностей задля збереження єдності та стратегічного партнерства в умовах геополітичних загроз, створених імперським ревізіонізмом путінської Росії. Саме активізація наукового та експертного дискурсу довкола зміцнення стратегічного партнерства між Україною, Польщею та іншими східноєвропейськими країнами актуалізуватиме пошук шляхів до протистояння російській агресії та унеможливлення її повторення після припинення повномасштабної війни.

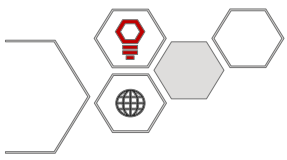

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Упродовж останніх років науковці надають великого значення Українсько-польським відносинам. Дослідники звертають особливу увагу на суперечності, пов'язаних з історичною пам'яттю і співпрацею України у сфері безпеки та інтеграції до ЄС/НАТО.

В. Бусленко [6, с. 36] та Є. Сінкевич підкреслюють двосторонні відносини Польщі та України, які відображають сучасні реалії аналізуючи минуле [14, с. 20]. М. Криштанович підкреслює контекст Євроінтеграції та Євроатлантичного вибору і наголошує на тому, що під впливом поглиблення процесу євроатлантичної інтеграції цілі України та Польщі збігаються [12].

На думку А. Борецького приєднання Польщі до ЄС сильно вплинуло на відносини між двома країнами [5, с. 21]. Науковець переконаний, що на даний момент Українсько-польські стосунки вступили у фазу взаємовигідного розвитку [5, с. 22]. Торгові та економічні відносини, а також відбудова України привернули увагу Н. Бойнічка, який підкреслює необхідність трудової міграції, інвестиції, товарообіг та зменшення регуляторних бар'єрів [4]. Позитивні відносини також підтверджує Б. Цюпин, який робить наголос на здобутках, труднощах та перспективах Українсько-польських відносин і говорить про спільні стратегічні інтереси України і Росії, пов'язані із безпековою ситуацією [22].

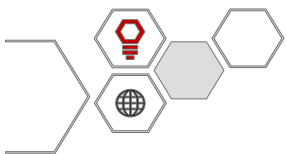
П. Герасименко проаналізував реальність Українсько-польських відносин, а саме перманентну кризу і підкреслив, що у політиці не буває вічних друзів, оскільки вічними є лише інтереси [7]. Перспективи цих відносин стали основою досліджень В. Тарасенко, який зазначив, що різностороння співпраця може стати одним із драйверів європейської інтеграції України [17]. Подібних висновків дійшов В. Горбатенко, коли відносини між Україною і Польщею ще не набули такої важливості як після вторгнення Росії [8, с. 5].

Питання українсько-польських відносин у боротьбі із ворогом та їхні зміни під час повномасштабного вторгнення Росії в Україну стали основою наукового дослідження С. Желіховського, який переконаний, що будь-які агресивні дії Росії посилюють польсько-українську відносини [10]. М. Мариновича закликає пригадати минулий досвід, досвід об'єднання у боротьбі зі спільним ворогом [11]. Отже, науковці сходяться на думці, що на даний момент, Польща виступає головним стратегічним партнером України. Незважаючи на це, між цими країнами є культурно-історичні суперечності.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри значний науковий інтерес до українсько-польських відносин, досі існують питання, які потребують дослідження. Перш за все, потрібно проаналізувати роль громадянського суспільства у суперечностях між Україною і Польщею крізь призму історичного минулого. Вирішення суперечностей допоможе сформувати довготривале партнерство між цими країнами. Більшість науковців робить наголос на військово-політичній співпраці. Проте, поза увагою залишаються культурно-соціальні механізми примирення та ефективного діалогу. Саме розвиток громадських ініціатив може допомогти збудувати стійку основу для довготривалих відносин і стратегічного партнерства.

Ще одним недостатньо не достатньо дослідженим напрямком є інформаційна безпека та протистояння пропаганді Росії, яка використовує історичні теми для створення суперечностей між Україною і Польщею, а також загострення давніх конфліктів. А саме, недостатньо досліджено механізми та стратегії протидії дезінформації на міждержавному рівні. Розв'язання вищевказаних проблем є важливим для подальших українсько-польських відносин. Це дозволить покращити розуміння різних аспектів міждержавного партнерства в умовах війни. Вирішення цих питань може допомогти створити дієві стратегії для створення сприятливих відносин між країнами. Дане

дослідження спрямоване на заповнення існуючих прогалин у науковій літературі. Воно робить вагомий внесок у розширення емпіричної бази аналізуючи суперечностях та перспективах розвитку партнерства в умовах війни. Таким чином, стаття систематизує невирішені аспекти загальної проблеми та пропонує розглядати історичну спадщину як чинник, який сприяє зміцненню стратегічних відносин, що підкреслює новизну та актуальність дослідження.

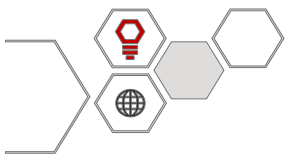
Формулювання цілей статті.

Метою статті є аналіз сучасних українсько-польських відносин, який передбачає наголос на ключових суперечностях та перспективах розвитку партнерства в умовах війни (повномасштабного вторгнення Росії в Україну).

Завдання статті:

1. Проаналізувати стан і динаміку сучасних Українсько-польських відносин.
2. Визначити вплив історичної спадщини на формування сучасних суперечностей.
3. Оцінити чинники, що сприяють зміцненню стратегічного партнерства.
4. Ідентифікувати невирішені аспекти співпраці та напрями їх подолання.

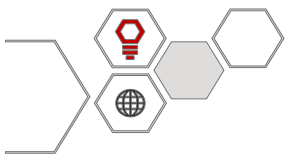
Методологія дослідження. У статті використано контент-аналіз, який допоміг дослідити основні аспекти сучасних українсько-польських відносин. Проведено огляд наукових публікацій із теми. До уваги брались публікації, не більше ніж 10 років тому. До того ж, вибір джерельної бази базувався на мові написання (українська або англійська мови) і наявність ключових слів у заголовку. Лише наукові праці та статті написані у офіційних джерелах (газети, журнали) брались до уваги. Такий підхід забезпечив ефективний аналіз

проблеми та дозволив зіставити теоретичні положення із сучасними реаліями. Використання порівняльного аналізу українських і польських відносин крізь призму досліджень дозволив розглянути перспективи та суперечності. Проаналізовано і співставлено праці/статті різних науковців з метою виявлення тенденцій та різних точок зору на одні ту саму проблему.

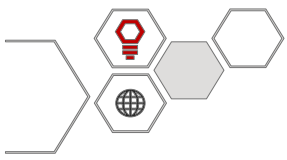
Виклад основного матеріалу. Відомо, що українські та польські дипломати попри негаразди намагалися уникати конфронтаційної тематики у ході двосторонніх контактів. Адже історична тематика, що відзначається складними періодами у двосторонніх відносинах слугує підризу прагматизму стратегічних взаємин в умовах повномасштабної російської агресії. Попри все час від часу мають місце суперечки історико-культурного характеру, що відбуваються у ракурсі обопільного осуду українського та польського націоналізму. Позаяк варто пам'ятати, що двосторонні тертя та різного рівня та штибу напруженості помітні практично у всіх східноєвропейських країнах, викликані переважно складними трансформаційними історичними процесами в регіоні, що відбувалися упродовж XX та початку XXI століття. Такими прикладами можуть слугувати такі історичні події як Польсько-українська війна 1918 року, пов'язані з повстанням польських молодих добровольців проти влади ЗУНР у Львові, відомих як орлята. Саме ці військові добровольці взяли участь у захопленні українського тоді Перемишля та окупації Східної Галичини загалом. Не менш гострою стала подія, що й досі стоїть наріжним каменем спотикання між Києвом та Варшавою, Волинська трагедія 1943–1944 років.

Ці події були пов'язані з двосторонніми етнічними чистками, що здійснювалися як загонами Української повстанської армії (УПА), так і польською Армією Крайовою (АК) до яких долучалося польське та українське цивільне населення [11, р. 143]. Таким чином сторонами історико-культурного протистояння тривалий час формуються дві паралельні правди (або радше

постправди), що лише ускладнює пошук порозуміння між Україною та Республікою Польща. Складність ситуації у двосторонніх відносинах полягає в тому, що Польща в односторонньому порядку засуджує злочини УПА, натомість відмовляється визнавати аналогічні дії з боку свого збройного підпілля переважно націоналістичного штибу, яке рівнозначно вчиняло злочини по відношенню до українців, білорусів, литовців та євреїв. Попри те, польські праві політичні сили на кшталт правоконсервативної партії «Право і справедливість» трактують ті події як етнічні чистки УПА, спрямовані виключно проти поляків. Примітно, що 2016 р. польський Сейм одностайно ухвалив резолюцію про Волинську трагедію як геноцид поляків за чим слідував демонтаж пам'ятника воїнам УПА у польському селищі Грушовіці [15]. Кроком у відповідь з боку України стало призупинення всіх робіт по ексгумації на власній території жертв Волинської трагедії. Зі свого боку Польща прийняла поправки до закону про Польський інститут національної пам'яті, відкривши тим самим шлях до кримінального переслідування за «заперечення злочинів українських націоналістів у 1925–1950 років» [19, с. 109].

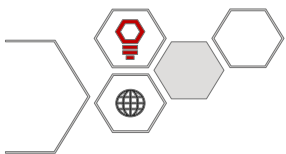
У той же час польські політичні сили засуджують діяльність українського ідеолога боротьби за державність С. Бандеру вдаючись до тиску на українську владу шляхом можливої непідтримки вступу України до ЄС у разі якщо Київ не відмовиться від вшанування пам'яті й ідеологізації С. Бандери та УПА. Натомість останнім часом після зняття мораторію у 2024 році на процеси ексгумації дії щодо цих заходів відновилися й Україна планує продовжити ексгумацію останків українців на території Польщі, тоді як остання продовжує аналогічні роботи на теренах України. Єдиним шляхом до порозуміння у цій складній ситуації стосовно відносин між Україною та Польщею часів Другої світової війни є взаємне визнання провини у Волинській трагедії та подібних подіях, що знаменують складі сторінки

спільної історії. Такий підхід має стати основою для формування підґрунтя обопільного прощення й примирення, а також порозуміння та нормалізації українсько-польських відносин враховуючи складне історико-культурне минуле. Попри наявні суперечності, Польща від початку гібридної війни Росії проти України у 2014 році зайняла надзвичайно жорстку позицію, послідовно засуджуючи окупацію Криму та окремих районів Донецької й Луганської областей (так званих ОРДЛО). Варшава систематично порушувала питання відповідальності Москви на інституційних майданчиках Європейського Союзу та в низці міжнародних організацій, зокрема й в ООН.

У 2022 році, з початком повномасштабного вторгнення Росії до України, Польща однозначно підтвердила свою підтримку, надавши Києву політичну, гуманітарну й військову допомогу. Фактично Варшава стала в авангарді міжнародного засудження дій імперської та ревізіоністської Росії, наголошуючи на беззастережній підтримці України. У цьому контексті показовою була заява віцепрем'єра Польщі Пьотра Глінського, зроблена на початку 2022 року, про те, що «трагедія війни Росії проти України дала шанс досягти повного примирення» [23].

Надважливим і у той же час надскладним завданням для Польщі у перші місяці російського повномасштабного вторгнення до України було надання гуманітарної допомоги величезній масі українських біженців (їх кількість у перші дні війни склала понад 120 тис. осіб), які рятувалися від війни. Уряд Польщі та місцеві громадські організації сприяли наданню житла для прихистку, організації й забезпечення навчання для українських дітей, надання роботи для прибулих українських громадян. Спеціальним законом, який напередодні був прийнятий польським парламентом, українським біженцям упродовж 180 діб гарантується доступ до ринку праці, медичного обслуговування та соціальної допомоги, яка, зокрема, включає щомісячну допомогу на дитину у розмірі 110 євро [18]. Відтак, можна з упевненістю

говорити, що Польща стала європейською країною, яка прийняла найбільшу їхню кількість під час російського повномасштабного вторгнення. Адже за різними даними у перший рік війни Польща прийняла біля 3 млн українських біженців, які стали вимушеними мігрантами. Зараз у Польщі перебувають близько 987 тис. українських біженців (23,2% від загальної кількості у країнах Євросоюзу). За цим показником країна посідає друге місце, поступаючись лише Німеччині (1,19 млн біженців з України, 27,9%) та випереджаючи Чехію – 370,6 тис. (8,7%) [1] (табл. 1).

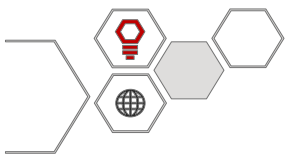
Таблиця 1

Біженці з України у ЄС

Країна	Кількість біженців
Польща	987 тис
Німеччина	1,19 млн
Чехія	370,6 тис

Джерело: [1]

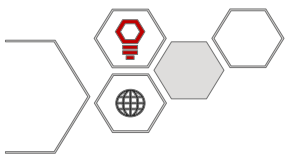
Як зауважує у своїй розвідці Н. Бойко, починаючи від 24 лютого 2022 року відбулося декілька потужних хвиль інтенсифікації міграційних процесів. Перша хвиля (наприкінці лютого 2022 року) пов'язана із початком війни в країні; друга хвиля (початок березня 2022 року), пов'язана з активізацією жорстких бойових дій на північно-східному напрямку; третя хвиля (середина квітня 2022 року) пов'язана із інтенсифікацією військових дій на сході та півдні країни [3, с. 18]. За результатами загальноукраїнського соціологічного опитування, яке проводилось соціологічною групою «Рейтинг» наприкінці квітня, на 26 квітня 2022 року близько 20% українців змінили своє місце проживання. Переселенцями стали 21% українців, які мешкають у містах, та 17% сільських мешканців. Серед українців, які змінили своє місце проживання, переважає молодь у віці від 18 до 35 років (33%). Змінили місце проживання 19% громадян у віці від 36 до 50 років та 11% у віці від 51 року. Понад 10%

населення України виїхали через війну за кордон. За даними Управління Верховного комісара ООН у справах біженців (УВКБ) станом на 20 травня 2022 року від початку війни в Україні (24 лютого 2022 року), понад 6,444 млн. людей були змушені шукати притулок в інших країнах. Більш ніж половина з них (3,5 млн) перетнули кордон з Польщею [3, с. 18]. Позаяк Українці, які перебувають на території Польщі, щороку платять внески та податки, в рази більші за виплати Польщі на допомогу українським біженцям. Лише у 2024 році українці в Польщі сплатили понад 18 млрд злотих у той час, як польський уряд виділив на їхню підтримку 2,8 млрд злотих. Загалом же українці у Польщі сформували майже 328,6 млрд злотих ВВП (або 77 млрд євро) у 2022–2025 роках, що звісно є негативною тенденцією власне для України.

Наступним кроком Польщі стала військова допомога Україні. Від початку війни Польща надала Україні військової допомоги на суму у понад 5 млрд євро, або більш ніж 5% від ВВП. Зазначена сума включає військове обладнання, паливе, боєприпаси, ракетно-зенітні комплекси, літаки МіГ-29, понад 200 танків Т-72, а також навчання військових [14]. Тож Польща вже зробила значний внесок у зміцнення обороноздатності України. Адже саме вона стала ключовим європейським хабом із надання озброєння із власних запасів та забезпечення передачі озброєння з інших країн, які позиціонуються себе у якості союзників та безпекових партнерів України. До всього, навіть на тлі відкритої російської агресії між Польщею та Україною було підписано торговельну угоду з метою розширення можливостей для польських компаній і працівників.

Попри те, що існує загроза згортання допомоги українським біженцям з приходом до влади президента К. Навроцького, який у ході виборчої кампанії активно заручився підтримкою згаданої правоконсервативної партії Право і свобода та засуджує символіку ОУН-УПА, польське громадське суспільство залишається активним лобістом українських безпекових інтересів. Позаяк

Польща починаючи з 2014 року активно надає значну підтримку Україні у відповідь на агресію Росії, включаючи дипломатичну підтримку на міжнародній арені, гуманітарну допомогу, прийняття біженців та поступове постачання військово-технічної допомоги, що стало започаткуванням тісної співпраці у безпековій сфері.

Таблиця 2

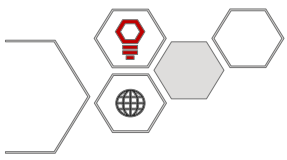
Допомога Польщі

Сфера	Приклад
Військова	Боєприпаси, танки, літаки
Гуманітарна	Біженці
Дипломатична	Лобіювання у НАТО та ЄС
Економічна	Торгівля

Джерело: власна розробка автора

Важливою для України залишається ідея Балто-Чорноморського союзу (Міжмор'я) за участі Польщі, країн Балтії, Румунії, Молдови, Грузії та у перспективі Білорусі. Саме посилення союзницьких відносин у рамках такого потенційного наддержавного об'єднання може забезпечити Україні своєрідну транзитну подушку безпеки на шляху до повноцінного набуття членства в НАТО.

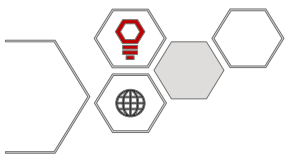
Отже, історичний простір українсько-польських відносин сприяє політичній боротьбі і підтверджується у дослідженнях В. Бусленко (2024) [6]. Співпраця Україна та Польщі пояснюється не лише географічним розташуванням, а й партнерством і переорієнтацією політики у наслідок агресії Росії [11; 16]. Також відбувається дипломатичний і міжнародний вплив, який сприяє регіональному союзу задля досягнення політичної стабільності. Концепція Балто-Чорноморського союзу може бути розглянута як стратегічний

проект нового формату регіональної інтеграції, що підсилює транзитну роль України та Польщі.

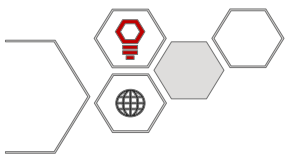
Висновки. Таким чином, попри двосторонні суперечності між Україною й Польщею, викликані складними подіями минулого, сторони стали потужними координаторами безпекових зусиль на тлі повномасштабної російської агресії. Польща стала тією країною, яка у перші місяці путінської війни забезпечила розміщення українських біженців та перетворилася на потужного донора військової допомоги. У результаті суб'єктність та спільний регіональний вплив України й Польщі зростає передусім завдяки оптимізації двостороннього стратегічного партнерства. Польща, перебуваючи у цій надзвичайно складній геополітичній ситуації разом з Україною, стала одним із ключових чинників української та східноєвропейської безпеки, євроатлантичної політики, а також опорою західної солідарності, спрямованої на розширення й зміцнення антипутінської коаліції. Попри попередні тертя між Варшавою та Києвом Польща нині позиціонує себе незмінним і надійним союзником та найбільш відкритою прифронтовою державою НАТО.

Подолання існуючих суперечностей можливе за допомогою підсилення діалогу і обговорення непорозумінь. Створення сприятливого підґрунтя для обговорення різних питань сприятиме формуванню спільних цінностей, які забезпечать ефективне партнерство. Також слід створити спеціальні комісії для оперативного аналізу і вирішення суперечностей, які виникають у процесі різноманітних проектів та різносторонньої співпраці. Посилення участі міжнародних організацій в українсько-польських відносинах, а саме НАТО та ЄС, зможе позитивно вплинути на діалог між країнами і допомогти врегулювати конфлікти, сприяючи довгостроковому партнерству. Реалізація цих рекомендацій допоможе зміцнити партнерські відносини, вирішити суперечності і створити міцну основу для співпраці.

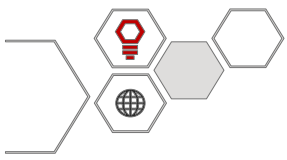

Список використаних джерел

1. «(А)нормальна Польща» Кароля Навроцького. Новий президент країни обрав ворогами біженців з України і «бандеризм»: що відбувається. *nv.ua*. 27 серпня 2025. URL: <https://nv.ua/ukr/world/countries/ukrajinski-bizhenci-v-polshchi-yak-veto-navrockogo-vplivaye-na-status-pesel-ukr-i-shcho-bude-dali-50540289.html> (дата звернення: 01.07.2025).
2. Білобровець О. Прагматизм міждержавних відносин України і Польщі на сучасному етапі. *Дриновський збірник*. 2021. Т. 14. DOI: <https://doi.org/10.7546/DS.2021.14.10>
3. Бойко Н., Скокова Л. Українсько-польські реляції під час війни 2022 року в Україні: підґрунтя та наслідки (соціологічний аналіз). *The security architecture of European and Euro-Atlantic spaces. Scientific monograph* / за наук. ред. Т. Astramovich-Leik, Ya. Turchyn, O. Horbach, O. Tsebenko. Riga: Baltija Publishing, 2022. Р. 13–28. URL: <http://www.baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/download/247/6950/14474-1?inline=1> (дата звернення: 01.07.2025).
4. Бойнічка Н. В. Польсько-українські економічні відносини – перспективи розвитку. *Modern Economics*. 49. 2025. <https://modecon.mnau.edu.ua/perspectives-for-the-development-of-relations/>
5. Борецько А. Українсько-польські відносини на сучасному етапі: здобутки, труднощі та перспективи розвитку: дипломна робота. Національний авіаційний університет. 2021. 70 с. URL: <https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/51917> (дата звернення: 01.07.2025).
6. Бусленко В. Українсько-польські відносини в 2022–2024 рр. *Вісник Прикарпатського університету. Серія: Політологія*. 2024. Вип. 19. С. 36–41. DOI: <https://doi.org/10.32782/2312-1815/2024-19-4>

7. Герасименко П. Українсько-польські відносини: повернення до реальності. *LB.ua*. URL: https://lb.ua/news/2024/02/22/599784_ukrainskopolski_vidnosini.html (дата звернення: 06.07.2025).
8. Горбатенко В. Визначальні напрями двостороннього співробітництва України і Польщі. *Сучасні українсько-польські відносини: погляд експертів: зб. аналітичних матеріалів*. упоряд. В. Бусленко. Вип. 2. Луцьк : Вежа-Друк, 2017. С. 5–13. URL: <https://surl.li/raeahc> (дата звернення: 01.07.2025).
9. Дячук В. Поляки досі у фаворі: як війна змінила уявлення українців про відносини з державами-сусідами. *Infopost*. 2023. 15 січня. URL: <https://infopost.media/polyaky-dosi-u-favori-yak-vijna-zminyla-uyavlennya-ukrayincziv-pro-vidnosyny-z-derzhavamy-susidamy> (дата звернення: 01.07.2025).
10. Желіховський С. Як змінилися відносини України та Польщі за час великої війни. *LB.ua*. URL: https://lb.ua/world/2023/01/04/540931_yak_zminilisya_vidnosini_ukraini.html (дата звернення: 01.07.2025).
11. Кондратенко О. Відносини України з Польщею в період здобуття геополітичної суб'єктності. *The security architecture of European and Euro-Atlantic spaces. Scientific monograph* / за наук. ред. Т. Astramovich-Leik, Ya. Turchyn, O. Horbach, O. Tsebenko. Riga: Baltija Publishing, 2022. Р. 139–152. URL: <http://www.baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/download/247/6959/14483-1?inline=1> (дата звернення: 01.07.2025).
12. Криштанович М. Українсько-польські міжнародні відносини в контексті євроінтеграції та євроатлантичного вибору. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 24. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-24-44>.
13. Українсько-польські відносини: досвід побратимства у боротьбі зі спільним ворогом. *Аргумент*. 2023. 17 жовтня.

URL: <https://www.argumentua.com/stati/ukra-nsko-polsk-v-dnosini-dosv-d-pobratimstva-u-borotb-z-sp-lnim-vorogom> (дата звернення: 01.07.2025).

14. Польща надала майже €5 млрд допомоги Україні. *Букви*. 2025. 4 червня. URL: <https://bukvy.org/polshha-nadala-majzhe-e5-mlrd-dopomogy-ukrayini/> (дата звернення: 01.07.2025).

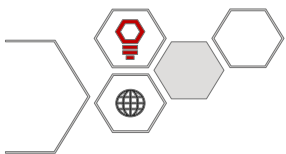
15. Савицький Ю. Демонтаж у Польщі пам'ятника воїнам УПА є небезпечним прецедентом – польський експерт. *Радіо Свобода*. 2017. 28 квітня. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/28456421.html> (дата звернення: 01.07.2025).

16. Сінкевич Є. Г. Українсько-польські відносини (1918–2020): навчальний посібник. вид. 3, випр. і допов. Черкаси: Вид-во ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2020. URL: <https://eprints.cdu.edu.ua/4278/1/sinkev.pdf> (дата звернення: 01.07.2025).

17. Тарасенко В. Українсько-польська гуманітарна співпраця: сучасний стан та перспективи. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Міжнародні відносини*. 2023. Т. 57, № 1. С. 80–86. URL: <https://intern.bulletin.knu.ua/article/view/2580/2244> (дата звернення: 01.07.2025).

18. Томішак О. В. Проблеми та перспективи сучасних українсько-польських відносин: дипломна робота магістра за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії». Хмельницький: Хмельницький національний університет, 2020. 178 с. URL: <https://elar.khmnpu.edu.ua/items/7adc4e01-f079-4abb-b624-3e7c9408c94d> (дата звернення: 01.07.2025).

19. Українська призма: зовнішня політика 2018. Аналітичне дослідження. Київ: ГО «Рада зовнішньої політики “Українська призма”», Фонд ім. Ф. Еберта, 2019. 258 с. URL: https://prismua.org/wp-content/uploads/2019/04/A5-prizma2018_ua.pdf (дата звернення: 01.07.2025).

20. Серадська М. Українські біженці в Польщі: туманні перспективи – DW – 22.03.2022. *dw.com*. URL: <https://www.dw.com/uk/ukrainski-bizhentsi-v-polshchi-teplyi-priiom-tumannii-perspektyvy-a-61208327/a-61208327> (дата звернення: 01.07.2025).

21. Чорна Н. Історіографія сучасних українсько-польських взаємин: стан проблеми та перспективи розвитку. *Україна – Європа – Світ. Міжнародний збірник наукових праць. Серія: Історія, міжнародні відносини*. 2015. Вип. 15. С. 279–286. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ues_2015_15_27 (дата звернення: 01.07.2025).

22. Цюпин Б. Головні питання взаємин Польщі і України, які треба вирішувати. Експертний погляд. *Голос Америки Українською*. URL: <https://www.holosameryky.com/a/polshcha-ukraina/7449837.html> (дата звернення: 01.07.2025).

23. Global Europe Brief: Russia's history games backfire, bring Poland and Ukraine even closer - Euractiv. *Euractiv*. URL: <https://www.euractiv.com/section/global-europe/news/global-europe-brief-russias-history-games-backfire-bring-poland-and-ukraine-even-closer/> (date of access: 06.07.2025).